

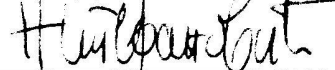
14-03-2013

03 11-1023 /
13,

НАРОДНА СКУПШТИНА

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 18/06) и члана 150 став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, број 20/12 – пречишћен текст), подносим ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАДУ, с предлогом да се на основу члана 167. Пословника Народне скупштине донесе по хитном поступку.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

мр Небојша Стефановић

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАДУ

Члан 1.

У Закону о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09) после члана 93. додаје се нови члан 93а, који гласи:

„Члан 93а.

Послодавац је дужан да запосленој жени, која се врати на рад пре истека годину дана од рођења детета, обезбеди право на једну или више дневних пауза у току дневног рада у укупном трајању од 90 минута или на скраћење дневног радног времена у трајању од 90 минута, како би могла да доји своје дете, ако дневно радно време запослене жене износи шест и више часова.

Пауза или скраћено радно време из става 1. овог члана рачунају се у радно време, а накнада запосленој по том основу исплаћује се у висини основне зараде, увећане за минули рад.“

Члан 2.

У члану 187. став 2. мења се и гласи:

„Запосленом из става 1. овог члана рок за који је уговором засновао радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство.“

После става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

„Отказ је ништав ако је на дан отказа уговора о раду послодавцу било познато постојање околности из става 1. овог члана или ако запослени у року од 15 дана од дана пријема отказа обавести послодавца о постојању околности из става 1. овог члана и о томе достави одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа.“

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о раду садржан је у члану 97. тачка 8. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, поред осталог уређује и обезбеђује систем у области радних односа, заштите на раду, запошљавања, социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности; друге економске и социјалне односе од општег интереса, као и члан 66. ст. 1. и 2. Устава Републике Србије према коме мајка у Републици Србији ужива посебну заштиту, у складу са законом, и према коме се мајци пружа посебна подршка и заштита пре и после порођаја.

II. Разлози за доношење

Измене и допуне важећег закона се предлажу пре свега ради доследног спровођења уставног начела према коме у Републици Србији мајка ужива посебну заштиту, као и посебну подршку пре и после порођаја, као и ради имплементације у домаће законодавство одредбе о мајкама дојиљама из Конвенције број 183 о заштити материнства, коју је донела Међународна организација рада, а коју је Народна скупштина ратификовала 5. маја 2010. године („Службени гласник РС“ - Међународни уговори број 1-10).

Разлог за измене и допуне је и све већи број притужби грађана упућених Народној скупштини, у којима се тражи заштита трудница запослених на одређено време, као и спречавање злоупотреба од стране послодаваца, који приликом запошљавања жена постављају услов да не рађају или их отпуштају непосредно након рођења детета.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Чланом 1. Предлога закона допуњује се део у Закону о раду, који уређује заштиту материнства, у складу са одредбама Конвенције Међународне организације рада број 183 о заштити материнства, које прописују да жени треба обезбедити право на једну или више дневних пауза или на скраћење радног времена како би могла да доји своје дете, да се време паузе или скраћења радног времена прописује домаћим законом и да се паузе и скраћење радног времена рачунају и плаћају као редовно радно време. Наведена допуна се односи на случај када запослена жена на свој захтев прекида породилско одсуство и враћа се на посао раније или када породилско одсуство користи отац детета.

Чланом 2, у ставу 1. мења се досадашњи став 2. члана 187, према коме запосленом за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, а који је засновао радни однос на одређено време, може да престане радни однос по истеку рока за који је заснован. Циљ измена је да се и овој категорији запослених пружи општа заштита од отказа уговора о раду за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и

одсуства са рада ради посебне неге детета, која је гарантована чланом 187. став 1. важећег закона.

Овом изменом послодавац неће бити оштећен, јер се исплата зарада за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета врши на терет буџетских средстава, са позиција Министарства рада, запошљавања и социјалне политике. Послодавац је дужан да врши исплату само за први месец, након чега овај износ се рефундира. Обавеза послодавца је такође временски ограничена до истека коришћења права на одсуство.

У ставу 2, у новододатом ставу 3, пружа се додатна заштита запосленом за случај да послодавац пренебрегне забрану отказа уговора о раду за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета. Ништав акт не производи правно дејство и као такав искључује се из правног промета.

Чланом 3. Предлога закона прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“

IV. Процена финансијских средстава

За спровођење овог закона обезбеђена су финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Предлаже се доношење овог закона по хитном поступку како би се што пре спречиле и зауставиле штетне последице депопулације (пада броја становника природним путем) у Србији, односно пада наталитета и животног стандарда.

VI. Преглед одредаба важећег Закона које се мењају

4. Заштита материнства

Члан 89.

Запослена жена за време трудноће не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље и здравље детета, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета или на којима постоји штетно зрачење или изложеност екстремним температурама и вибрацијама.

Члан 90.

Запослена жена за време прве 32 недеље трудноће не може да ради прековремено и ноћу, ако би такав рад био штетан за њено здравље и здравље детета, на основу налаза надлежног здравственог органа.

Запослена жена за време последњих осам недеља трудноће не може да ради прековремено и ноћу.

Члан 91.

Један од родитеља са дететом до три године живота може да ради прековремено, односно ноћу, само уз своју писану сагласност.

Самохрани родитељ који има дете до седам година живота или дете које је тежак инвалид може да ради прековремено, односно ноћу, само уз своју писану сагласност.

Члан 92.

Послодавац може да изврши прерасподелу радног времена запосленој жени за време трудноће и запосленом родитељу са дететом млађим од три године живота или дететом са тежим степеном психофизичке ометености - само уз писану сагласност запосленог.

Члан 93.

Права из чл. 91. и 92. овог закона има и усвојилац, хранитељ, односно старатељ детета.

ЧЛАН 93А

ПОСЛОДАВАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА ЗАПОСЛЕНОЈ ЖЕНИ, КОЈА СЕ ВРАТИ НА РАД ПРЕ ИСТЕКА ГОДИНУ ДАНА ОД РОЂЕЊА ДЕТЕТА, ОБЕЗБЕДИ ПРАВО НА ЈЕДНУ ИЛИ ВИШЕ ДНЕВНИХ ПАУЗА У ТОКУ ДНЕВНОГ РАДА У УКУПНОМ ТРАЈАЊУ ОД 90 МИНУТА ИЛИ НА СКРАЂЕЊЕ ДНЕВНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА У ТРАЈАЊУ ОД 90 МИНУТА, КАКО БИ МОГЛА ДА ДОЈИ СВОЈЕ ДЕТЕ, АКО ДНЕВНО РАДНО ВРЕМЕ ЗАПОСЛЕНЕ ЖЕНЕ ИЗНОСИ ШЕСТ И ВИШЕ ЧАСОВА.

ПАУЗА ИЛИ СКРАЂЕНО РАДНО ВРЕМЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА РАЧУНАЈУ СЕ У РАДНО ВРЕМЕ, А НАКНАДА ЗАПОСЛЕНОЈ ПО ТОМ ОСНОВУ ИСПЛАЋУЈЕ СЕ У ВИСИНИ ОСНОВНЕ ЗАРАДЕ, УВЕЋАНЕ ЗА МИНУЛИ РАД.

Члан 187.

За време трудноће, породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду.

~~Запосленом из става 1. овог члана који је засновао радни однос на одређено време може да престане радни однос по истеку рока за који је засновао.~~

ЗАПОСЛЕНОМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА РОК ЗА КОЈИ ЈЕ УГОВОРМ ЗАСНОВАО РАДНИ ОДНОС НА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ ПРОДУЖАВА СЕ ДО ИСТЕКА КОРИШЋЕЊА ПРАВА НА ОДСУСТВО.

ОТКАЗ ЈЕ НИШТАВ АКО ЈЕ НА ДАН ОТКАЗА УГОВОРА О РАДУ ПОСЛОДАВЦУ БИЛО ПОЗНАТО ПОСТОЈАЊЕ ОКОЛНОСТИ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИЛИ АКО ЗАПОСЛЕНИ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ОТКАЗА ОБАВЕСТИ ПОСЛОДАВЦА О ПОСТОЈАЊУ ОКОЛНОСТИ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА И О ТОМЕ ДОСТАВИ ОДГОВАРАЈУЋУ ПОТВРДУ ОВЛАШЋЕНОГ ЛЕКАРА ИЛИ ДРУГОГ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик мр Небојша Стефановић.

2. Назив прописа (са преводом на енглески језик)

Предлог закона о изменама и допунама Закона о раду.
(*Proposition of the Law amending and completing the Labour Law*).

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

Не постоје одредбе Споразума и Прелазног споразума које се односе на нормативни садржај прописа.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Будући да нема секундарних извора права ЕУ са којима се пропис усклађује, уз овај предлог закона се не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 14. март 2013. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

мр Небојша Стефановић

